

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Džiugino latvių dėmesingumas kaimynams

2012-12-05

ŽURNALAS: Muzikos Barai

TEMA: Forumas

AUTORIUS: Kazys Daugėla

DATA: 2013-12

Lapkričio 2–3 dienomis Rygoje vyko penktasis Baltijos valstybių pučiamųjų orkestrų dirigentų ir kamerinių ansamblių vadovų forumas. Didžioji dalis renginių vyko Latvijos Jāzepo Vītolo muzikos akademijoje. Šiais metais minimos žymaus Latvijos kompozitoriaus ir kultūros veikėjo J. Vītolo 150-osios gimimo metinės.

Maloniai nustebino latvių dėmesys kaimynų lietuvių ir estų muzikai. Jaukiuose 1919 m. įsteigtos akademijos rūmuose iškabintos afišos skelbia apie aktyvią Lietuvos muzikos ir teatro akademijos koncertinę veiklą. Vien artimiausią mėnesį puikioje akademijos Didžiojoje koncertų salėje vyks net trys koncertai, kuriuose dalyvaus LMTA atlikėjai: Liudas Mockūnas, Vesta Grabškaitė (Suzuki vokalo metodas), LMTA Vokalo katedros studentai. Forume teko sutikti jaunuolių iš Lietuvos, kurie studijuoja Jāzepo Vītolo muzikos akademijoje, ten dirba ir lietuvių dėstytojų.

Forumo programa buvo labai intensyvi, dažnai vyko po 2 renginius vienu metu, orkestrai ir ansambliai užpildė visas Muzikos akademijos erdves. Dalis meistriškumo kursų ir koncertų buvo skirta pučiamųjų orkestrams, kita – įvairiems pučiamųjų ansambliams. Tuo pačiu metu vyko muzikos instrumentų, partitūrų orkestrams ir ansambliams, metodinės literatūros, muzikinių programų, garso ir vaizdo įrašų paroda.

Ryškiausia forumo žvaigždė buvo ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje garsi dirigentė ir pedagogė dr. Erica Neidlinger. Šiuo metu ji yra vieno iš geriausių JAV studentų orkestrų – Čikagos DePaulo universiteto simfoninio pučiamųjų orkestro (Wind Symphony) dirigentė. Ji vedė meistriškumo kursus Latvijos muzikos akademijos Dirigavimo katedros studentams. E. Neidlinger atviros pamokos džiugino jaukia ir kūrybiška darbo atmosfera. Buvo nagrinėjami įvairių epochų ir stilių kūriniai, studentai supažindinti su dirigavimo technikos JAV mokymo metodika.

Pirmosios forumo dienos pagrindinis akcentas buvo JAV kompozitorių kūrinių koncertas. Latvijos muzikos akademijos pučiamųjų orkestrui dirigavo E. Neidlinger. Programą sudarė šiuolaikinių JAV kompozitorių Aarono Coplando, Walterio Sinclairio

Hartley, Williamo Howardo Schumano, Carolyn Bremer, Vincenzo Persichetti kūriniai. Koncerto pabaigoje ekspresyviai atlikta Leonardo Bernsteino koncertinė uvertiūra „Slava!“ – kūrinys, dedikuotas Mstislavui Rostropovičiui. Nors šis orkestras koncertuoja tik kartą ar du per metus ir repeticijos būna skirtos tik numatytiems projektams, atlikėjai žavėjo aukštu profesiniu lygiu, jaunatvišku polėkiu, menine įtaiga ir nuoširdumu.

Vakariniame koncerte skambėjo orkestrinė latvių kompozitorių muzika. Koncertas vyko netoli Muzikos akademijos esančioje Latvijos universiteto Didžiojoje auloje. Pilnutėlėje puikios akustikos salėje koncertavo Latvijos universiteto pučiamųjų orkestras, vadovaujamas prof. Jānio Puriņio. Šis orkestras yra ne kartą koncertavęs Lietuvoje, 2013 m. vykusiam XI Lietuvos pučiamųjų orkestrų čempionate Panevėžyje „D“ kategorijoje buvo pripažintas geriausiu.

Latvių muzikos koncertas pradėtas Jāzepo Vītolo Polonezu, kuriame jaučiama ryški lenkų kompozitorių įtaka. Nuotaikingą Andrio Riekstiņio polką „Pastaiga“ dirigavo dirigentė iš Nyderlandų Linda Keubena, kuri pagal *Erasmus* studijų mainų programą dirigavimo paslapčių mokosi pas prof. Jānį Puriņi. Žinomos latvių kompozitorės Ilzės Arnės Koncertą trimitui ir pučiamųjų orkestrui išraiškingai atliko JAV Kanzaso universitete studijas baigiantis Jānis Porietis, kuris šiuo metu groja Latvijos nacionalinio simfoninio orkestro ir „Sinfonietta Rīga“ trimitų grupėje. Koncerto programą pąvairino du kitų šalių kompozitorių kūriniai, paremti latvių liaudies muzika. Tai esto Otto Kasko aranžuota latvių liaudies daina „Tamsią naktį žalia žolė“ ir anglų kompozitoriaus Johno Hollando penkių dalių siuita latvių liaudies dainų motyvais saksofonui altui ir pučiamųjų orkestrui. Sena maestro J. Puriņio svajonė – įkvėpti visų Europos šalių kompozitorius nors po vieną kūrinį orkestrui parašyti latvių liaudies muzikos motyvais.

Koncerto pabaigoje nuskambėjo išpūdingas latvių kompozitorės Selgos Mencės stambios formos kūrinys „Ežero peizažas“ (Ezera ainava) mišriajam chorui ir pučiamųjų orkestrui. Premjerinį kūrinį atliko Latvijos universiteto choras „Juventus“ ir pučiamųjų orkestras, diriguojamas prof. J. Puriņio. Malonų išpūdį koncerte paliko gražus kiekvieno kūrinio autoriaus pristatymas.

Dirigentas J. Puriņis džiaugiasi, kad jam atstovaujant visos Latvijos pučiamųjų orkestrams Latvijos kultūros centre ir Latvijos pučiamųjų orkestrų asociacijoje, per aštuonerius metus pavyko sudominti ir įkvėpti Latvijos kompozitorius sukurti per 80 partitūrų. „Šiuo metu jau turime pakankamai geros ir originalios latviškos orkestrinės muzikos, su kuria galima drąsiai atstovauti savo šaliai užsienyje. Mes galime būti įdomūs kitiems tik išsaugodami ir puoselėdami savo nacionalinę kultūrą“, – kalbėjo J. Puriņis. Jam dirbant Latvijos kultūros centre pavyko net pačiais sunkiausiais krizės metais rasti pinigų atlyginti kompozitoriams. Vidutiniškai už aprobuotą kūrinį autoriui buvo skiriama 1000 Latų (apie 5000 litų). Nelikdavo nuskriausti ir tie kompozitoriai, kuriems nepasisekė parašyti šedevrų. Tai daug ką pasako!

Didelis dėmesys forume skirtas ir kamerinei muzikai, vyko daug koncertų, paskaitų ir meistriškumo kursų pučiamųjų instrumentų ansamblių vadovams. Koncertuose dalyvavo muzikos mokyklų ansambliai iš Latvijos, Lietuvos ir Estijos. Meistriškumo kursus vedė Lina Baublytė iš Lietuvos („Balansas fleitų ansamblyje, galimybės

tobulėti“), Timothy Alanas Watsonas iš Didžiosios Britanijos („Garso formavimo ir intonacijos pratimai saksofonų ansambliuose“), Jānis Porietis iš Latvijos („Artikuliacija varinių pučiamųjų instrumentų ansambliuose“), Tavvis Matsas Utsas iš Estijos („Baroko muzikos interpretacijos pagrindai“).

Paskutinę forumo dieną vykusiame koncerte buvo pristatyta Lietuvos ir Estijos pučiamųjų muziką. Forumo organizatoriaus Jānio Puriņio prašymu paruošiau autorinę valandos programą iš Lietuvos dainų švenčių ir Baltijos šalių studentų švenčių „Gaudeamus“ repertuaro. Estijos programą parengė dirigentas, kompozitorius, pedagogas ir Estijos pučiamųjų orkestrų muzikos bendrijos generalinis vadybininkas *Valdo Rütelmaa*. Mums buvo skirta po dvi repeticijas su Latvijos jaunimo orkestru „Auseklitis“.

Orkestrui „Auseklitis“ nuo pat įkūrimo 1975 m. vadovauja Hāraldas Barzdiņis. Šiuo metu pagrindiniame orkestre (jū yra trys) groja apie 50 muzikantų, daugiausia Rygos 6-osios vidurinės mokyklos auklėtiniai ir buvę moksleiviai, amžius - nuo 10 iki 25 metų. Šis kolektyvas garsus ne tik Latvijoje, jis yra daugelio Europos šalių festivalių dalyvis ir konkursų nugalėtojas. Vadovas didžiuojasi, kad orkestre nuo mažens trimitu grojo *Andris Nelsonas* - jaunas ir vienas perspektyviausių dirigentų pasaulyje. Būdamas penkiolikos jis išimties tvarka buvo priimtas į aukštąją muzikos mokyklą studijuoti simfoninio dirigavimo.

Hāraldas Barzdiņis džiaugėsi, kad miesto valdžiai bei visuomenei pavyko įrodyti orkestre grojančių jaunuolių perspektyvas. Kasmet į orkestrą nori patekti apie 150 moksleivių, priimama tik 30. Tėvai labai suinteresuoti, kad jų vaikas grotų šiame kolektyve, nes čia ugdomos visapusiškos asmenybės. Sužavėjo jaunujų muzikantų imlumas, išsvermingumas ir puikus muzikavimas.

Baigiamasis forumo akcentas - nuotaikingas Latvijos nacionalinių ginkluotojų pajėgų bigbendo (vadovas *Aleksandras Kreišmanis*) koncertas. Prieš tai vyko meistriškumo kursai tema „Šokių muzikos interpretacija“, juos vedė dirigentas *Raitis Ašmanis*, dayvajant *Jelgavos miesto jaunimo bigbendui*.

Šių metų forume lankėsi Rusijos pučiamųjų orkestrų asociacijos prezidentas prof. *Anatolijus Dudinas* (Maskva), *WASBE* (Pasaulio simfoninių orkestrų ir ansamblių asociacija) Rytų Europos šalių atsakingasis sekretorius ir dirigentas *Józsefas Csikota* (Vengrija), Suomijos pučiamųjų orkestrų asociacijos prezidentas *Raine Ampuja*, Lietuvos varinių pučiamųjų orkestrų asociacijos prezidentas *Remigijus Vilys*, dalyvavo dirigentų iš Lenkijos, Rusijos ir Olandijos.

Dar vienas forumo sumanytojų tikslas - sutelkti ne tik didžiųjų miestų orkestrų vadovus, bet ir periferijos kūrybinį potencialą, skatinti ieškoti naujų kūrinių, domėtis kolegų darbu, tobulinti metodiką ir tiesiog dalintis išpūdžiais.

Reikia pasidžiaugti organizatorių noru ir sugebėjimu plėsti Baltijos šalių kultūrinį bendradarbiavimą, populiarinti kaimyninių šalių pučiamųjų orkestrų muziką. Lieka palinkėti gražių idėjų ir visuomenės palaikymo jas įgyvendinant.

